

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/repetytorium-matura-2024-historia-tablice-p-245.html>

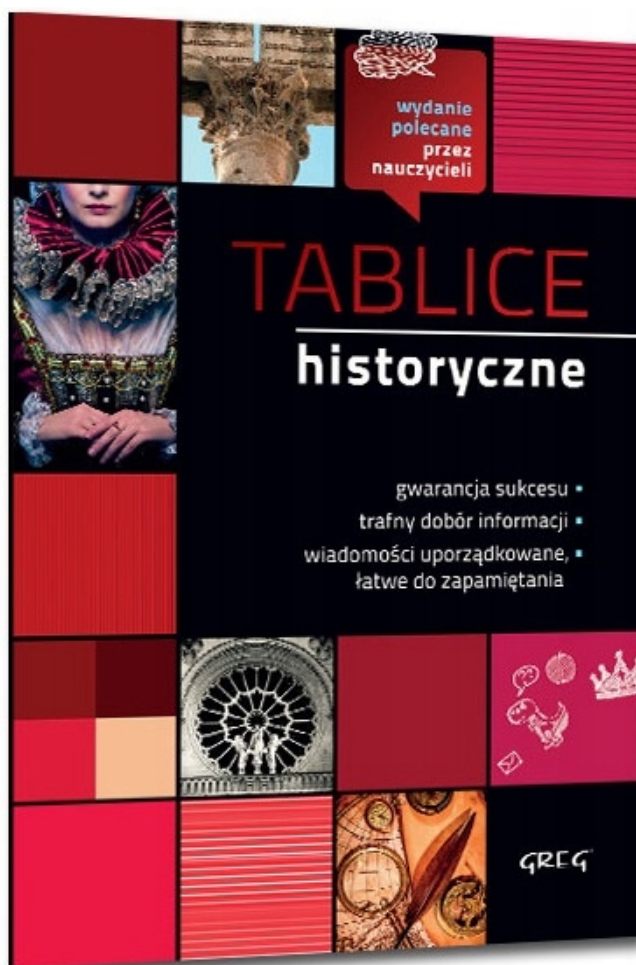
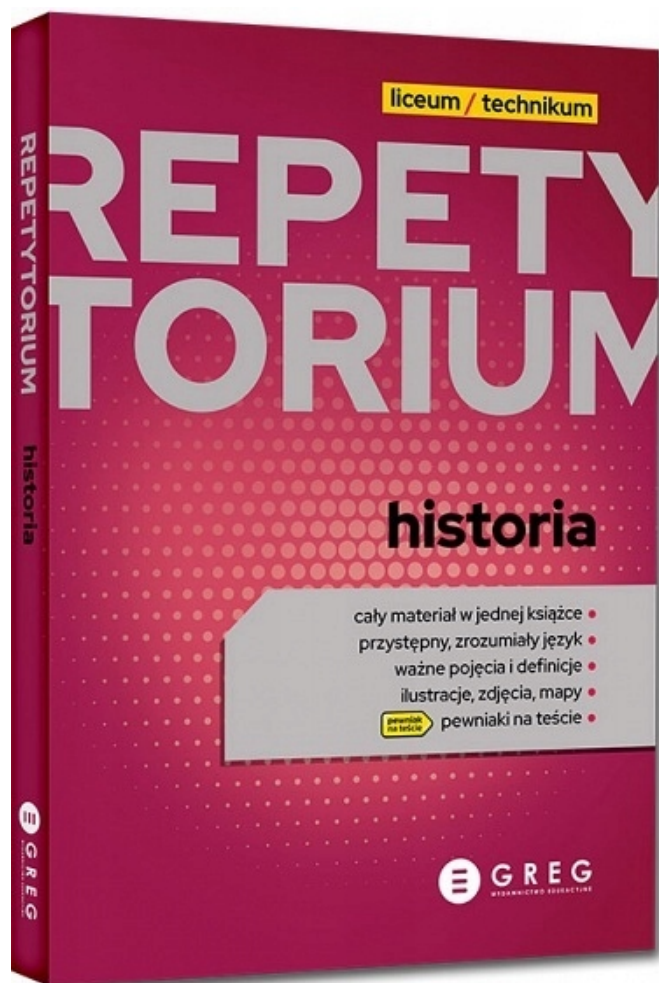

REPETYTORIUM MATURA 2024 HISTORIA + TABLICE

Cena	34,99 zł
Klasa	wieloletnie
Przedmiot	Historia
Rodzaj	kompedium, repetytorium, opracowanie
Waga produktu z opakowaniem jednostkowym	0.15
Wysokość produktu	24.5
Szerokość produktu	17
Numer wydania	1
Liczba stron	400
Język publikacji	polski
Rok wydania	2023
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Repetytorium dla liceum / technikum. Historia
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788381860680

Opis produktu

2w1 Repetytorium historia - NOWA MATURA 2024 + Tablice

REPETYTORIUM HISTORIA

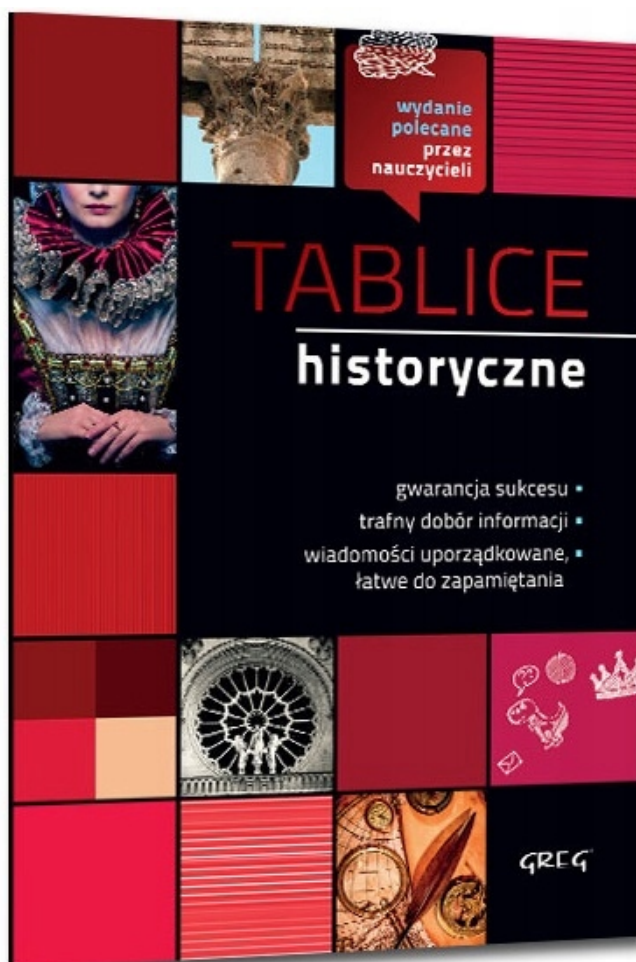
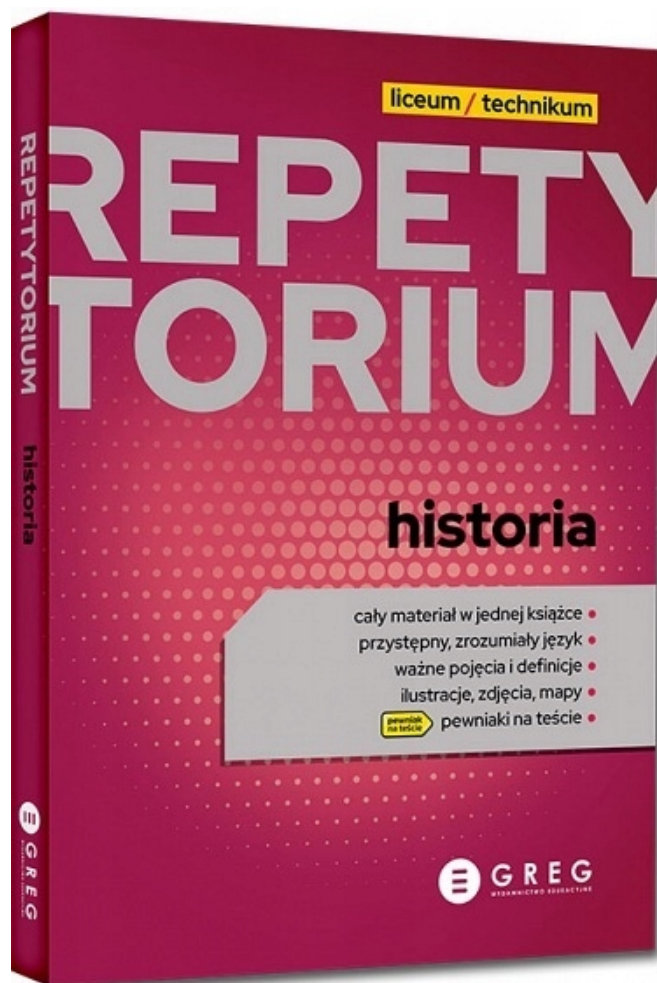
LICEUM / TECHNIKA

NOWA MATURA 2024

Agnieszka Kręć

- ISBN: 978-83-8186-068-0
- rok wydania: 2023
- autor: praca zbiorowa
- liczba stron: 480
- typ oprawy: oprawa miękka
- format: 170 x 245 mm
- waga: 725 g
- stan NOWA

Repetitorium - historia to kolejna edycja znanej i popularnej publikacji, dzięki której już wiele roczników maturzystów z powodzeniem zdało egzamin maturalny. Książka została **dostosowana do najnowszej podstawy programowej** i jest przeznaczona **dla uczniów nowego czteroletniego liceum i pięcioletniego technikum**.

Publikacja została napisana **zrozumiałym, łatwym w odbiorze językiem**, a istotne **terminy, pojęcia, definicje** zostały dodatkowo wyróżnione. Znajdują się tutaj wszystkie zagadnienia wymagane w podstawie programowej, a uzupełnieniem są liczne **zdjęcia, grafiki, mapy i schematy**. Wszystko to, w połączeniu z odświeżoną, niezwykle **estetyczną i czytelną oprawą graficzną** książki, sprawia, że korzystanie z niej to sama przyjemność, a nauka przychodzi szybko i łatwo.

Warto też zwrócić uwagę na oznaczenie graficzne **pewniak na teście** - wskazuje ono treści, które z największym prawdopodobieństwem będą pojawiać się na sprawdzianach, klasówkach i testach.

Polecamy **Repetitorium** do codziennej nauki już od pierwszej klasy!

- szkoła: liceum/technikum
- cały materiał w jednej książce
- przystępny, zrozumiały język
- ważne pojęcia i definicje
- ilustracje, zdjęcia, mapy
- pewniaki na teście

SPIS TREŚCI:

STAROŻYTNOŚĆ

- Pierwsze cywilizacje Bliskiego i Dalekiego Wschodu
- Ewolucja człowieka
- Cechy społeczności cywilizowanej
- Dzieje polityczne

Kręgi cywilizacyjne - charakterystyka

Osiągnięcia pierwszych cywilizacji

- Antyczna Grecja

Periodyzacja dziejów

Kultury przedhelleńskie

Ustrój starożytnej Grecji

Sytuacja gospodarcza starożytnej Grecji

Społeczeństwo

Konflikty zbrojne

Hegemonia Macedonii

Kultura starożytnej Grecji

Wkład Greków w kulturę europejską

- Cywilizacja starożytnego Rzymu

Periodyzacja dziejów Rzymu

Italia przedrzymska

Ustrój starożytnego Rzymu

Gospodarka

Społeczeństwo rzymskie

Podboje Rzymu

Przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego

Religia

Kultura starożytnego Rzymu

ŚREDNIOWIECZE

- Polityka i ustrój

Periodyzacja dziejów

Trzy kręgi cywilizacyjne w basenie Morza Śródziemnego

Monarchia w średniowieczu

Państwo Franków

Powstanie państw narodowych

Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej

Sąsiedzi Polski od X do XIV wieku

Powstanie monarchii stanowych w Europie Zachodniej

Państwo polskie w okresie panowania pierwszych Piastów

Rozbicie dzielnicowe w Polsce

Władza i społeczeństwo w Polsce w XI i XII wieku

Polska za Władysława Łokietka (1306-1333)

Polska Kazimierza Wielkiego (1333-1370)

Panowanie andegaweńskie w Polsce

Unie Polski z sąsiadami od XIV do XVI wieku

Stosunki polsko-krzyżackie od XIII do XVI wieku

- Gospodarka

Rolnictwo i wieś w Europie Zachodniej

Miasta średniowieczne

Polska w gospodarce średniowiecznej Europy

- Społeczeństwo

Christianitas

Kształtowanie się systemu feudalnego w Europie

Społeczeństwo stanowe w Europie

Społeczeństwo stanowe w Polsce

- Wojny i konflikty

Zagrożenie mongolskie

Wyprawy krzyżowe

Wojna stuletnia

Rewolucja husycka

- Religia

Islam

Kościół na Wschodzie

Kościół katolicki w okresie średniowiecza

Zakony w średniowieczu

Herezje średniowieczne

Kościół w Polsce

- Kultura średniowiecza

Średniowiecze na Zachodzie

Architektura

Kultura Polski

HISTORIA NOWOŻYTNA XVI-XVIII WIEK

- Odkrycia geograficzne

Przyczyny odkryć geograficznych

Chronologia

Cywilizacje prekolumbijskie

Ekspansja kolonialna

Skutki wielkich odkryć geograficznych

- Polityka i ustrój

Poglądy na władzę i państwo w nowożytności

Ustrój państw w epoce nowożytnej

Ważniejsze dynastie europejskie

Francja w epoce nowożytnej

Anglia w czasach nowożytnych

Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej

Polityka dynastyczna Jagiellonów

Kształtowanie się demokracji szlacheckiej w Polsce

Polityka zagraniczna ostatnich Jagiellonów

Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Początki rządów oligarchii magnackiej w Polsce

Polska w czasach saskich

Czasy stanisławowskie

Polacy a Napoleon Bonaparte

- Gospodarka

Teorie ekonomiczne epoki nowożytnej

Gospodarka nowożytnej Europy

Rewolucja przemysłowa w Anglii

Następstwa rewolucji przemysłowej

- Wojny i konflikty

Wojny religijne

Wybrane konflikty zbrojne XVI—XVIII w.

Wojna trzydziestoletnia (1618-1648)

Wojny Rzeczypospolitej w XVI-XVII wieku

Wojny Rzeczypospolitej w II połowie XVIII wieku

Wojny rewolucyjne i napoleońskie (1793-1815)

- Religia

Reformacja w Europie

Reforma kościoła katolickiego

Reformacja w Polsce

- Kultura

Humanizm i odrodzenie

Renesans w Polsce

Barok

Oświecenie

EUROPA I ŚWIAT W LATACH 1815-1919

- Polityka i ustrój w XIX w.

Ideologie polityczne i społeczne w XIX wieku

Kongres wiedeński

Rosja w latach 1815-1914

Ewolucja ustroju i życie polityczne Francji (1815-1914)

Monarchia habsburska (1815-1914)

Wielka Brytania po 1815 roku

Kraje niemieckie i Niemcy w XIX wieku

Państwa włoskie na drodze do zjednoczenia

Stany Zjednoczone w XIX i na początku XX w.

Daleki Wschód w XIX w.

Sytuacja polityczna ziem polskich w latach 1815-1914

Rozwój partii i ugrupowań politycznych na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku

- Gospodarka i społeczeństwo w XIX wieku

Przemiany gospodarcze w XIX w.

Życie gospodarcze na ziemiach polskich w XIX w. i na początku XX w.

Spółeczeństwo industrialne i jego charakterystyka

- Wojny i konflikty zbrojne w XIX wieku (do 1914 r.)

Funkcjonowanie Świętego Przymierza

Wiosna Ludów w Europie (1848-1849)

Wojna krymska (1853-1856)

Wojna secesyjna (1861-1865)

Wojny Prus

Mocarstwa kolonialne i konflikty w koloniach

Wojna rosyjsko-japońska (1904-1905)

Polskie zrywy niepodległościowe w XIX wieku i na początku XX (do roku 1914)

- I wojna światowa (1914-1918)

Przyczyny konfliktu

Wybuch wojny

Przebieg działań wojennych

Działania zbrojne na innych frontach

Bilans wojny

Sprawa polska w czasie I wojny światowej

System wersalsko-waszyngtoński

- Nauka i sztuka w XIX wieku

Nauka i technika w XIX wieku (do 1914 roku)

Główne style i kierunki w sztuce XIX wieku

Polscy uczeni, odkrywcy i wynalazcy w XIX wieku

- Religia

Kościół wobec najważniejszych wyzwań XIX wieku

XX WIEK

- Europa i świat w dwudziestoleciu międzywojennym

Ustroje polityczne XX wieku

Włochy w okresie międzywojennym

Od Rosji do ZSRR

Niemcy w okresie międzywojennym (1918-1939)

Upadek Imperium Osmańskiego

II Rzeczpospolita (1918-1939)

Wybrane konflikty zbrojne dwudziestolecia

- II wojna światowa (1939-1945)

Geneza

Najważniejsze działania na frontach II wojny światowej

Polska i Polacy w czasie II wojny światowej (1939-1945)

- Europa i świat po II wojnie światowej

Zimna wojna w teorii i praktyce

Europa Zachodnia po II wojnie światowej

ZSRR i Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej

Stany Zjednoczone po II wojnie światowej

Ameryka Łacińska po II wojnie światowej

Azja po II wojnie światowej

Afryka po II wojnie światowej

Polska po II wojnie światowej

-
- Gospodarka w XX wieku
    - Poglądy na gospodarkę
    - Gospodarka w XX wieku
    - Gospodarka państw totalitarnych
    - Kryzysy gospodarcze w XX wieku
  - Wybrane konflikty i problemy XX wieku
    - Konflikty jugosłowiańskie
    - Powstanie i działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)
    - Terroryzm
  - Religia w XX wieku
    - Religie we współczesnym świecie
    - Sobór watykański II (1962-1965)
    - Religie i Kościół katolicki w Polsce
    - Najważniejsze ruchy i sekty religijne w XX wieku
  - Kultura, sztuka i nauka w XX wieku
    - Sztuka XX wieku
    - Nauka i technika XX wieku
    - Kultura XX wieku

Kryzys energetyczny (1973–1975)

Rozpoczął się w 1973 r. i objął kraje wysoko uprzemysłowane (uzależnione od ropy naftowej) i wszystkie dziedziny gospodarki światowej. Wzrost cen ropy naftowej i ograniczenie wydobycia przez państwa OPEC służyły jako sankcje wobec USA po wybuchu wojny izraelsko-arabskiej w 1973 r. W latach 1979–1982 wybuchł drugi kryzys naftowy jako wynik rewolucji irańskiej (cena ropy wzrosła do 30 USD za baryłkę w 1980 r.). Nowo odkryte złoża ropy (Morze Północne i Alaska) złagodziły skutki kryzysu.

Konsekwencją kryzysów naftowych był kryzys światowego systemu walutowego oraz kryzys gospodarczy połączony z recesją oraz inflacją.

Jedna ze stacji paliw przy autostradzie w rejonie Portland informuje o ograniczeniach w dystrybucji gazu, USA, rok 1973
The U.S. National Archives/David Falconer/Wikimedia Commons

Znaczkę racji gazowych drukowane podczas kryzysu naftowego w roku 1973 w Stanach Zjednoczonych
Domena publiczna

Wybrane konflikty i problemy XX wieku

Konflikty jugosłowiańskie

Socjalistyczna Federacyjna Republika Jugosławii składała się z sześciu państw i stanowiła konglomerat ludzi różnej narodowości i wyznania: Serbów, Chorwatów, Słoweniów, Albańczyków, Bośniaków, Czarnogórców, Macedończyków, Węgrów i Rumunów. Po śmierci Josipa Broza Tita w 1980 r. zaczął narastać między nimi antagonizm narodowy i religijny. Pogłębiał się kryzys gospodarczy, a strach przed rozpadem państwa zaowocował nastrojami nacjonalistycznymi wśród Serbów, stanowiących większość w kraju. Kiedy w 1996 r. do władzy w Serbii doszedł nacjonalista Slobodan Milošević, nastoje te stały się dominujące. W tej sytuacji ujawniły się wyjątkowo silne dążenia narodowowyzwoleńcze wszystkich mniejszości narodowych. W 1991 r. niepodległość ogłosiły Słowenia, Chorwacja i Macedonia, w 1992 r. – Bośnia i Hercegowina. Od 2006 r. Jugosławia zmieniła nazwę na Serbia i Czarnogóra.

Jugosłowiańska wojna domowa (1991)

- wybuchła zaraz po ogłoszeniu niepodległości przez Słowenię i Chorwację
- walki trwały do końca 1991 r.
- pochłonęła około 10 tysięcy ofiar, dokonywano czystek etnicznych, mordowano jeńców i ludność cywilną

Wojna w Bośni i Hercegowinie (1992–1995)

- konflikt na tle narodowościowym i religijnym, starcie trzech narodów (Bośniacy, Serbowie, Chorwaci) i trzech religii (islam, prawosławie, katolicyzm)
- masowe mordy i ludobójstwa, łącznie ponad sto tysięcy ofiar, około miliona uchodźców
- oblężenie stolicy Bośni, Sarajewa w latach 1992–1995, ciągły ostrzał i bombardowania, w wyniku których nastąpiło całkowite zniszczenie miasta i śmierć ponad 10 tys. ofiar
- utworzenie tzw. bezpiecznych stref pod kontrolą ONZ, jedną z nich była Srebrenica, gdzie w VII 1995 r. Serbowie dokonali masakry ludności muzułmańskiej (ponad 7 tys. ofiar)
- 1 XI 1995 r. na mocy rokowań w Dayton w USA Bośnia została uznana za niepodległe państwo

Plemiona zamieszkujące ziemie polskie

- Wiślanie – nad górną Wisłą; główne grody – Kraków i Wiślica
- Łędzianie – nad Sanem i Wieprzem
- plemiona śląskie:
  - » Ślężanie
  - » Dziadoszanie
  - » Bobrzanie
  - » Trzebowianie
  - » Opolanie
  - » Gołszyce
- Goplanie – na Kujawach
- Polanie – nad Wartą
- Mazowszanie – nad środkową Wisłą
- plemiona pomorskie

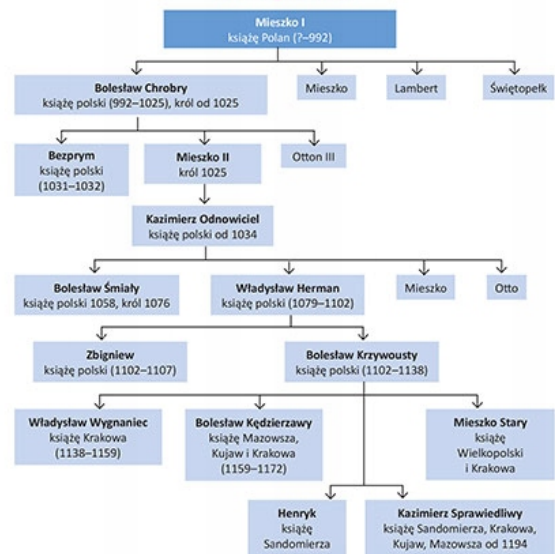
Państwa plemienne to gospodarka naturalna, rozproszone osadnictwo, brak złożonych form organizacji społecznej. W IX w. uruchomiły się procesy państwowotwórcze, zaczął się powolny wzrost demograficzny i gospodarczy. Zaczęto tworzyć początki aparatu państwowego – dwór i drużynę zbrojnych (zadania administracyjne). Na procesy powstania państw wpływ miały wojny międzyplemienne (zdobywano niewolników, łupy). Wodzowie – książęta zdobywali znaczenie, umacniali władzę i uniezależniali się od wieców. Wzbożona starsza plemienna współpracowała z władcami. Utrwały się podziały społeczne, a wspólnoty przeobrażały się w państwa plemienne. **Najsilniejsze państwo plemienne w II połowie IX w. – państwo Wiślan (Kraków)**, zostało prawdopodobnie podbite przez państwo wielkomorawskie, potem czeskie. Drugie silne państwo plemienne to Polanie.

Dzieło zjednoczenia plemion polskich przypisuje się plemieniu Polan, zamieszkującemu ziemie Wielkopolski (Gniezno, Ostrów Lednicki, Poznań, Giecz). Pierwszym władcą poświadczonym historycznie jest Mieszko I. O jego przodkach wiemy niewiele. Według tradycji, którą przekazuje nam Gall Anonim, ród książęcy wywodził się od chłopa o imieniu Piast. Syn Piasta, Siemowit, zdobył władzę po obaleniu panującego księcia Popiela (który jest postacią legendarną, niepoświadczoną historycznie). Po Siemowicie książętami byli jego syn Lestek i wnuk Siemomysł, który był ojcem Mieszka I.

Plemiona polskie

Genealogia Piastów

Mieszko I (ok. 960–992)

• • • Polityka wewnętrzna

Niewątpliwie najważniejszym posunięciem Mieszka I było przyjęcie przez niego chrztu w 966 r. (za pośrednictwem Czech – poślubił Dobrawę) i chrystianizacja państwa. W wyniku chrystianizacji powstało podległe papieżowi biskupstwo misyjne w Poznaniu na czele z biskupem Jordanem. Chrzest był istotny dla kształtującego się państwa z wielu powodów:

- Polska znalazła się w kręgu państw chrześcijańskiej Europy
- książę traktowany był na równi z innymi władcami europejskimi
- władza książęca uległa wzmocnieniu
- do Polski napłynęły z Europy nowe prądy kulturalne, wzorce administracyjne i organizacyjne

państwa (miasta – państwa). Jednostką społeczną był klan, a na czele stała miejscowa arystokracja. Klany wybierały naczelnika – pełnił władzę przy pomocy urzędników miejskich.

Pierwsze państwa powstały pod koniec III w. p.n.e. (Tikal, Copan, Palenque). Upadek miast – IX–X w, główny ośrodek cywilizacji przeniesiony na Jukatan, powstały tu nowe miasta, np. Uxmal. W 1450 r. miały miejsce wyniszczające wojny i upadek miasta Mayapan.

Nazywano ich „Grekami Nowego Świata” – wytwarzali ceramikę, tkaniny, znali obróbkę metali, rozwijali sztukę (malarstwo, snycerstwo, osiągnięcia architektoniczne, np. miasto Tikal). Znali astrologię, matematykę (cyfra 0), pismo (obrazkowe, potem sylabiczne, potem głoskowe). Większość ich osiągnięć zniszczyli Hiszpanie.

El Castillo w Chichen Itza – piramida Majów na północnym Jukatanie.

Aztekowie

Bóg Quetzalcoatl – stwórca ludzi, jeden z najważniejszych bogów w wierzeniach Azteków.

Zamieszkiwali dzisiejszy **środkowy Meksyk**. Początkowo był to niewielki lud najemnych wojowników, ale od XIV stulecia podbijali inne plemiona. Stolicą było **Tenochtitlan**. Państwo nie było scentralizowane – związek różnych plemion, rządzonych przez odrębnych zwierzchników. Aztekowie zatwierdzali ich przywódców i ściągali podatki. W każdym plemienu władzę sprawowała rada wybierana spośród przedstawicieli klanów. Wskazywano czterech władców, z których najpotężniejszy był wodzem i bogiem.

Głównym zajęciem było rolnictwo, znali systemy nawadniające i doprowadzali wodę do miast, mieli wiedzę astronomiczną i wznosili piramidy.

Ich kulturę zniszczyli Hiszpanie (oddziały Hernana Corteza).

Inkowie

Zajmowali tereny **Peru, Ekwadoru i północnego Chile**. Pierwszy historyczny władca, Pachacuti, rozbudował stolicę (**Cuzco**) i wznosił miasto na przełęczy **Machu Picchu**. Na czele państwa stał **inka – uznawany za syna słońca**. Rządy sprawował przy pomocy rady złożonej z arystokracji. Z tej warstwy również wywodzili się kapłani i urzędnicy. Podbite ludy zmuszono do danin i przyjęcia kultury, religii i języka.

Machu Picchu – najlepiej zachowane miasto Inków, położone w Peru.

Inkowie zbudowali sieć dróg (niektóre przez całe imperium) oraz mosty linowe (nad wązami i przepaściami).

Ich kulturę zniszczyli Hiszpanie (oddziały Francisca Pizarra).

Ekspansja kolonialna

Pierwszymi imperiami kolonialnymi były Hiszpania i Portugalia, później także Anglia, Francja, Holandia. Hiszpanie dążyli do opanowania całego odkrytego obszaru (także w głąb lądu). Podbój w większości odbywał się na drodze zbrojnej. Na czele wyprawy (tzw. **konkwistadorzy**) stali **konkwistadorzy**. Najkrwawszy przebieg miał podbój Ameryki Środkowej i Południowej – w jego wyniku zostały zniszczone kultury tamtejszych Indian, głównie Azteków i Inków. Vasco de Balboa założył pierwszą osadę na Wybrzeżu Ameryki Południowej (1510), następnie dotarł do Panamy i wybrzeży Oceanu Spokojnego (1511). Najsłynniejsi konkwistadorzy to **Hernan Cortes**, który w latach 1519–1524 opanował terytorium państwa Azteków (obszar Meksyku), **Francisco Pizarro** – w latach 1531–1536 podbił imperium Inków w Chile i w Peru, w Ameryce Południowej; nastąpiło to w dużej mierze dzięki użyciu broni palnej, nieznannej Indianom. Podbite obszary były przekształcane w tzw. wicekrólestwa, na czele których stali wicekrólowie mianowani przez hiszpańskiego monarchę. „Sprzymierzeńcami” Europejczyków były również przywiezione do Ameryki choroby zakaźne (dżuma, żółta febra, cholera, tyfus, ospa).

Portugalczyki ograniczali się do panowania na obszarach nadmorskich (wyjątkiem była Brazylia). Zakładano tam faktorie handlowe oraz duże gospodarstwa rolne (haciendy), na których uprawiano głównie trzcinę cukrową, bawełnę, kawę, herbatę. Gospodarstwa te oparte były na niewolniczej pracy Indian i ludności afrykańskiej.

Posiadłości kolonialne

metropolia	obszary skolonizowane
Hiszpania	<ul style="list-style-type: none"> » Ameryka Północna: Kalifornia, Teksas, Floryda » Ameryka Środkowa: Meksyk, Kuba, Jamajka, Haiti » Ameryka Południowa: Argentyna, Boliwia, Chile, Kolumbia, Paragwaj, Peru, Urugwaj, Wenezuela » Azja: Filipiny
Portugalia	<ul style="list-style-type: none"> » Afryka: Angola, Mozambik, Wyspy Zielonego Przylądka » Azja: Indie (Goa) » Ameryka Południowa: Brazylia
Holandia	<ul style="list-style-type: none"> » Ameryka Północna: Manhattan » Afryka: Przylądek Dobrej Nadziei » Azja: wyspa Jawa, przejęcie od Portugalczyków monopolu na handel z Japonią
Francja	<ul style="list-style-type: none"> » Ameryka Północna: Kanada (Nowa Francja), Luizjana i dorzecze Missisipi » Ameryka Środkowa i Południowa: Gwadelupa, Dominikana, Martynika, Grenada, Gujana Francuska, część Haiti » Afryka: Gwinea, Senegal, Gambia, Madagaskar » Azja: kilka kolonii na wybrzeżu indyjskim

cechy stylu	główni przedstawiciele
postimpresjonizm	
zróżnicowany pod względem formy, odrzucenie niektórych zasad impresjonizmu: rezygnacja z naturalizmu, autonomizm artysty	V. van Gogh (Holandia), P. Cézanne, P. Gauguin, H. Toulouse-Lautrec (Francja), E. Munch (Norwegia), L. Wyczółkowski, J. Malczewski, J. Cybis (Polska)
secesja	
krytyka stylów (idea łączenia stylów), zróżnicowana forma, charakterystyczna falista, płynna linia, bogata ornamentyka o stylizację zwierzęcej i roślinnej, układy asymetryczne, swobodne	R. Lalique (Francja), E. Munch, G. Klimt, O. Wagner (Austria), A. Mucha (Czechy), L.C. Tiffany (USA), J. Mehoffer, S. Wyspiański, L. Wyczółkowski, W. Siewiński, J. Pankiewicz (Polska)

Architektura

W XIX w. w architekturze dominuje styl historyzmu:

- historyzm romantyczny:** skupiony wokół neogotyku i neorenesansu, dominował do II połowy XIX w.; nie narzucał ścisłego podporządkowania się wzorcowi, stosując liczne zapożyczenia z innych stylów (m.in. wpływy orientalne)
- historyzm właściwy:** dominujący od ok. 1870 do 1890 r.; oparty na naukowym doświadczeniu, eliminował elementy swobodnej interpretacji, opierając się na przyjętych kanoach; dominował w neorenesansie
- historyzm późny:** rozwinięty po 1890 r., głównie jako neobarok, wykorzystywał bogactwo zdobień, wprowadzając nowe elementy (m.in. roślinne)

Pod koniec XIX w. w wyniku ewolucji historyzmu ukształtował się nowy styl – **secesja** – charakteryzująca się wpływami orientalnymi w dekoracji (głównie motywy roślinne), linearną konstrukcją oraz akcentowaniem estetycznych walorów budowli. Szczególne walory secesji uznane zostały w dziedzinie sztuki wyposażenia wnętrza.

Zastosowanie nowych materiałów do budowy (beton, żelazo, szkło) oraz nowe rozwiązania konstrukcyjne dały w II poł. XIX w. początek kolejnemu stylowi architektonicznemu, który został nazwany stylem inżynierskim.

styl	wybrane budowle i ich autorzy
neogotycki	Strawberry Hill (H. Walpole), gmach parlamentu w Londynie (Ch. Barry, A. W. Pugin), gmach uniwersytetu w Wiedniu (H. Ferstel), Fonthill Abbey (J. Wyatt), zamek w Babelsbergu, kościół Friedricha Werdera w Berlinie, zamek w Kórniku (K. F. Schinkel), ukończenie katedry w Kolonii (E. F. Zwirner i R. Voigtel), kościół św. Michała we Wrocławiu (A. Langer), Collegium Novum w Krakowie (F. Księżarski)
neoromański	Zamek Cesarski w Poznaniu (F. Schwechten), kościół w Charlottenburgu (F. Schwechten), zamek Neuschwanstein (Ch. Jank, E. Riedel i J. Hofmann)
neorenesansowy	Teatr Dworski w Dreźnie, tzw. Semperoper (G. Semper), dworzec wiedeński, Hotel Europejski, kościół Wszystkich Świętych w Warszawie (H. Marconi), Collegium Chemicum w Poznaniu (E. Madurowicz i R. Sławski)
neobarok	gmach Reichstagu w Berlinie (P. Wallot), pałac Linderhof, Chiemsee (G. Dollman), gmach Opery Paryskiej (Ch. Garnier)

secesja	Pawilon Secesji w Wiedniu, Pałac Sztuki w Darmstadt (J. M. Olbrich), willa w Hüteldorf, stacje metra w Wiedniu (O. Wagner), Casa Milà i kościół Sagrada Família w Barcelonie (A. Gaudí), muzeum w Hadze, willa „Pod topolami” w Weimarze (H. van de Velde)
inżynierijny	The Crystal Palace w Londynie (J. Paxton), wieża w Paryżu (G. Eiffel)

Kościół Sagrada Família w Barcelonie

Zamek Neuschwanstein w Niemczech

Muzyka

Muzyka w XIX wieku reprezentowana była przez dominujący nurt **romantyzmu**. Na przełomie wieków raczkować zaczęła muzyka **współczesna**, zróżnicowana stylistycznie, trwająca do dziś.

Cechy romantyzmu w muzyce: wielość nurtów i indywidualizm postaw twórczych, przewaga treści nad formą, idea łączenia muzyki z literaturą, malarstwem, programowość w muzyce (utwór ma treść pozamuzyczną), uczuciowość, wplatanie elementów narodowych, ludowych, baśniowych i fantastycznych, rozwój wirtuozerii, instrumentacji i harmoniki, tworzenie szkół narodowych (grupa ludzi opierająca się na muzyce narodowej).

Początek stylu symbolizują wydarzenia muzyczne:

- 1801 – skomponowanie przez Ludwiga van Beethovena *Sonaty fortepianowej nr 14 cis-moll op. 27 nr 2*
- 1815 – ukazanie się pierwszej romantycznej pieśni Franciszka Schuberta *Król Olch*
- 1821 – premiera opery *Walny Strzelec* Karola Marii Webera
- 1830 – wykonanie *Symfonii fantastycznej* Hektora Berlioz

PRZEDSTAWICIELE

Robert Schuman, Ryszard Wagner, Ryszard Strauss, Feliks Mendelsohn-Bartholdy, Karol Maria Weber, Johannes Brahms (Niemcy), Franciszek Schubert, Ludwig van Beethoven, Gustaw Mahler (Austria), Piotr Czajkowski, Modest Musorgski, Michal Glinka (Rosja), Edward H. Grieg (Norwegia), Hektor Berlioz, Kamil Saint-Saens (Francja), Franciszek Liszt (Węgry),

TABLICE HISTORYCZNE

- ISBN: 978-83-7517-009-2
- rok wydania: 2023
- autor: Justyna Piekarczyk, Piotr Czerwiński
- liczba stron: 96
- typ oprawy: oprawa zeszytowa
- format: 145 x 205 mm
- waga: 141 g
- stan: NOWA

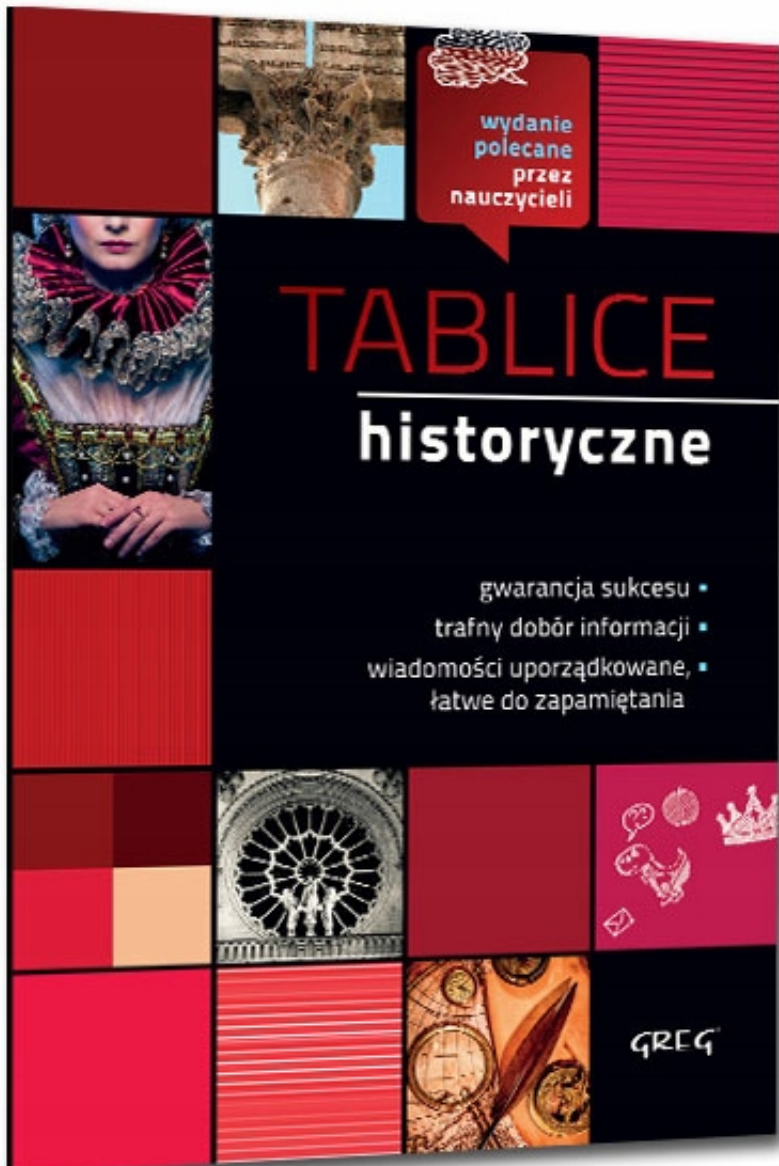
Przejrzysty układ

Przystępnie podane wiadomości

Niezbędne informacje ujęte w tabelach

Zagadnienia wymagane w programie nauczania

Wydanie polecane przez nauczycieli

HISTORIA POWSZECHNA

- Prehistoria
  - Najdawniejsze dzieje człowieka
  - Epoki w dziejach ludzkości
  - Najważniejsze daty
- Starożytność
  - Cywilizacje starożytnego Wschodu
  - Osiągnięcia cywilizacji starożytnego Wschodu
  - Religie społeczeństw starożytnego Wschodu
  - Rodzaje mitów
  - Geneza i zasady religii monoteistycznych
  - Starożytna Grecja

Ustroje polityczne

Kształtowanie się demokracji ateńskiej

Najważniejsze daty z dziejów Grecji

Starożytny Rzym

Instytucje republiki rzymskiej

Społeczeństwo rzymskie

Najważniejsze daty z dziejów Rzymu

- Średniowiecze

Wędrowki ludów

Wyprawy krzyżowe (krucjaty)

Kręgi cywilizacji pozaeuropejskich i dorobek cywilizacyjny ludów Ameryki przedkolumbijskiej

Najważniejsze daty średniowiecza

- Czasy nowożytne (XVI-XIX w.)

Wielkie odkrycia geograficzne (XV-XIX w.)

Zasady wyznań chrześcijańskich i podziały wyznaniowe w Europie

Wielka Rewolucja Francuska

Wiosna Ludów w Europie

Typy ustrojów politycznych

Ideologie polityczne, społeczne i gospodarcze typowe dla Europy w XIX w. i ich wpływ na Europejczyków

Pojęcia charakterystyczne dla ustrojów politycznych w XIX w.

Kolonializm

- Historia najnowsza

I wojna światowa (1914-1918) - przebieg

System wersalski

II wojna światowa (1939-1945)

Konferencje Wielkiej Trójki

Zasady funkcjonowania państw demokratycznych w XX w.

Charakterystyka systemów ustrojowych w XX w.

Instytucje Unii Europejskiej

Jesień Ludów (Narodów)

HISTORIA POLSKI

- Średniowiecze

Ustawa sukcesyjna Bolesława Krzywoustego (1138)

Początki społeczeństwa stanowego w Polsce

Proces jednoczenia państwa polskiego po rozbiu dzielnicowym

Unie polsko-litewskie

Stosunki polsko-krzyżackie

Rozwój przywilejów szlacheckich

- Historia nowożytna

Rodzaje sejmików ziemskich w Rzeczypospolitej (XVI-XVIII w.)

Wojny polsko-szwedzkie w XVII w

Wojny z Turcją

Wojny z Moskwą

Wojny z Kozakami

Próby reformowania Rzeczypospolitej w XVII i XVIII w

Schemat ustroju Rzeczypospolitej w latach 1791-1792

Rozbiory

Obozy polityczne Wielkiej Emigracji

Powstania narodowe (XVIII i XIX w.)

- Historia najnowsza

Sprawa polska na arenie międzynarodowej w czasie I wojny światowej

Powstanie pierwszych ośrodków władzy na ziemiach polskich

Kształtowanie granic II Rzeczypospolitej

Główne ugrupowania polityczne Polski międzywojennej

Mniejszości narodowe II RP

ANEKS

- Państwa członkowskie Unii Europejskiej
- Państwa Paktu Północnoatlantyckiego NATO
- Sekretarze generalni Paktu Północnoatlantyckiego
- Prezydenci Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej
- Prezydenci PRL - RP
- Premierzy III RP
- Ministrowie spraw zagranicznych III RP od 1989 roku
- Encykliki Jana Pawła II